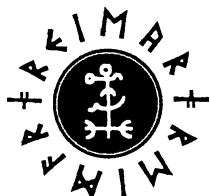

SEPPÖ MUSTALUOTO
TJÖRVI EINARSSON

VALAAN-
PYYTÄJÄ

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.

Text and data mining prohibited.

Copyright © Seppo Mustaluoto, Tjörvi Einarsson ja Kustannusosakeyhtiö Otava 2026

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.

ISBN 978-951-1-52462-5

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2026

Kesä, vuosi 992

Pitkälaiva oli soudettu vuonon rantaan. Näillä tuntemattomilla, kivikkoisilla rannoilla purjehdittaessa oli onni löytää mustahiekkainen ranta laivan rantaanajoa varten. Päällikkö Ivar Thorbjörnsson käski vetää laivan tarpeeksi ylös vuoroveden varalta ja valmistella leirin yöpymistä varten. Hän valitsi mukaansa kaksi miestä, Nuoli-Ingolfin ja Haldor Ison, ja lähti tutkimaan maastoa.

Aluksi he kulkivat vuonoon laskevan puron vartta. Puron vesi oli kirkasta ja kylmää, ja miehet joivat ja pesivät päänsä raikkaalla vedellä. Jonkin matkaa käveltyään he jättivät puronvarren ja lähtivät nousemaan kohti kahden ison kukkulan välistä solaa.

Nousu oli pitkä, ja päivä oli kuuma. Miehet hikoilivat, vaikka olivat jättäneet raskaimmat varusteensa laivalle. Pitkä tutkimusretki uuden maan ympäri oli kestänyt jo kolme viikkoa, ja ruokavarat olivat vähissä. Toki kalaa ja linnunmunia oli tarjolla, mutta pelkästään niillä ei mies elänyt. Jotta jaksoi, piti saada leipää, lihaa ja simaa.

Lopulta nousu oli ohi ja miehet seisoivat keskellä solaa ihas-tellen maisemaa. Näkymä oli upea. Takana tulosuunnassa näkyi

vihreänsininen meri, ja edessä oli kaunis, vihreä laakso. Kuin heitä varten solan parhaalla paikalla oli pitkulainen, musta kivi, jonka yläpuoli oli tasainen, aivan kuin tehty istumista varten. Miehet istuutuivat kivelle. Kukaan ei puhunut mitään. Tämän uuden maan kauneus ja rikkaus hiljensivät jopa normaalisti suulaan Ingolfin.

”Tuossa laaksossa olisi hyvä elää”, päällikkö Ivar Thorbjörnsson sanoi mietteissään. ”Pohjoisen puolen kukkulat torjuvat kylmät tuulet, ja laakson suu näyttää olevan etelän tai lounaan suunnassa. Meri lähellä, ja meri täynnä kalaa ja hylkeitä. Jospa minä joku päivä asetun tänne?”

Päällikkö tuumiskeli vielä hetken ja määräsi sitten:

”Haldor, ota taltta ja vasara ja hakkaa kiveen riimut, että päällikkö Ivar Thorbjörnsson ja Haldor Iso ja Nuoli-Ingolf istuivat tässä, kun tätä uutta maata vasta tutkittiin.”

1

Nainen oli nuori, kaunis ja kuollut. Reykjavíkin poliisilaitoksen rikostutkija Reimar Sigurðsson katseli näkymää hotellihuoneen ovelta. Nainen oli selällään parisängyllä, ja hänen vasen kätensä roikkui epämukavan näköisesti sängyn reunalta. Reimar tajusi hetken katseltuaan, että nainen ei tietenkään tuntisi enää milloinkaan epämukavuutta, tai yleensäkään yhtään mitään, ainakaan tässä todellisuudessa. Vainajalla oli yllään maastokuvioiset reisitaskuhousut ja ruudullinen paita. Reimar harhautui hetkeksi pohtimaan, minkä valtion asevoimien maastokuvio vainajan housuissa oli.

Naisen kasvoilla oli jotenkin erikoinen ilme. Suu oli avoinna, ikään kuin kuolema olisi yllättänyt kesken tärkeän sanottavan, mutta silmät olivat kiinni levollisen näköisesti. Reimarilla oli jonkinlainen epämääräinen tunne, että nainen halusi vielä sanoa jotakin tärkeää, mutta ei jaksanut enää ponnistella tuottaakseen sanoja.

Kello oli neljä aamuyöllä. Ulkona oli valoisaa, sillä elettiin kesäkuun alkua. Lattialla oli tietokoneen virtakaapeli, ja liilanvärisillä vuodevaatteilla pedattu sänky oli myllätty perusteellisesti.

Tekniset tutkijat valkoisissa kertakäyttöhaalareissaan ja sinisissä kengänsuojuksissaan olivat jo huoneessa. Toinen otti valokuvia naisen ruumiista ja vuoteesta, toinen oli tutkimassa kylpyhuonetta. Haalariin ja keltaiseen huomioliiviin pukeutunut, pitkä sänkipartainen järjestyspoliisin konstaapeli nojasi hieman kauempana käytävän seinään ja tutki puhelintaan pitkästyneen näköisenä.

Kuolemansyyntutkija, oikeuslääkäri Margrét Rósmundsdóttir odotti Reimarin vieressä ovensuussa, että tekniset tutkijat saivat alkutoimensa hoidettua.

Margrét oli varsin tuore päätoiminen patologi. Hän oli aloittanut työnsä vajaat kaksi vuotta sitten, kun Islannin silloinen ainoa patologi oli jäänyt eläkkeelle. Islannissa tapahtui niin harvoin murhia ja epäilyttäviä kuolemia, että maa tuli toimeen yhdellä päätoimisella patologilla.

”Niin nuori tyttö vielä. Sääli”, Margrét totesi.

”Poliisin paikalle hälyttänyt hotellin vastaanottovirkailija on viereisessä huoneessa, ja Þóra on hänen kanssaan”, Reimar sanoi. ”Hätäpuhelussa mies oli selittänyt englanniksi, että hotellivieras oli kuullut naisen huutavan naapurihuoneessa illalla, joskus yhdeksän jälkeen. Mahdollisesti huusi apua, yhden kerran, mutta kuuluvalla äänellä. Illan ja alkuyön valvottuaan ja asiaa mietittyään hotellivieras oli soittanut vastaanottoon. Kello oli silloin 03.25. Vastaanottovirkailija oli tullut varovaisesti koputtamaan tähän ovelle. Kun koputuksiin ja huhuiluihin ei ollut vastattu, mies oli avannut oven ja löytänyt ruumiin.”

”No olipa pitänyt naapurihuoneen asukkaan miettiä pitkään. Englanniksi? Hätäpuhelu siis?” Margrét kysyi.

”Kyllä. Reykjavíkissa on turistien lisäksi paljon ulkomaalaisia työntekijöitä, etenkin matalapalkka-aloilla sesonkiaikaan. Melkein harvinaisempaa on, jos joku hotellin työntekijä puhuu islantia.”

Margrét naurahti.

”Et taida pitää turisteista?” hän kysyi Reimarilta.

”En.”

Margrét siirtyi sivummalle soittamaan työpaikalleen Reykjavikin yliopiston lääketieteelliselle laitokselle, jonne oli jo hälytetty avustaja valmistelemaan kuolemansyyntutkimusta.

Naapurihuoneen ovi avautui, ja Reimarin kollega Þóra Eymundurdóttir kurkisti käytävälle.

”Terve Reimar. Tämä respatyöntekijä on antanut lausuntoja, ja kaikki on selvää hänen osaltaan.” Þóra nyökkäsi sivutain hotellihuoneeseen päin. ”Päästän hänet jatkamaan työvuoroaan. Jututin myös naapurihuoneen asukkaan. Hänellä ei ollut oikeastaan muuta kerrottavaa kuin se, että hän oli kuullut naisen huudon.”

”Millainen huuto oli ollut?”

”Se oli ollut äänekäs, lyhyt ja pelästynyt, ikään kuin avunhuuto, siksi se oli kiinnittänyt naapurihuoneen asukin huomion. Arviolta muutama minuutti huudon jälkeen hän oli kuullut, että naapurihuoneen ovi oli avattu kaksi kertaa. Naapuri ei kuitenkaan ollut mennyt katsomaan, millainen henkilö huoneeseen oli mennyt ja sieltä lähtenyt. Mutta muutaman tunnin mietittyään hän oli soittanut respaan ja kertonut asiasta.”

”Ok. Oliko naapurihuoneen asukas ulkomaalainen?” Reimar kysyi.

”Kyllä, Etelä-Afrikan kansalainen, jonka paluulento lähtee nyt aamulla. Mitä muuten Kjartan sanoi?” Þóra kysyi.

”En ole vielä soittanut. Teen sen nyt.”

Kjartan Axelsson oli Reimarin esimies. Hän oli ammattitaitoinen poliisi, mutta ei kaikkein parhaimmilla ihmissuhdetaidoilla siunattu. Kjartan saattoi stressaantua herkästi, ja silloin hän oli

varsin sietämätön. Reimarilla ja Kjartanilla oli kuitenkin melko hyvät välit, sillä Reimar oli kerran pelastanut Kjartanin pahasta pulasta. Se oli tapahtunut Kjartanin vaikean avioeron aikoihin, kolme vuotta sitten. Kjartan oli tullut autollaan töihin selvästi päihtyneenä, ja Reimar oli huomannut sen ennen kuin muut olivat saaneet siitä hajua. Hän oli onnistunut kuljettamaan Kjartanin kellarikerroksen autotalliin kenenkään huomaamatta ja vienyt sieltä Kjartanin kotiinsa. Siellä Reimar oli työntänyt Kjartanin kylmään suihkuun, ja sen jälkeen juottanut tälle vahvaa, makeaa kahvia. Kjartan oli palaillut järkiinsä, ollut erittäin säikähtynyt tilanteesta ja kiitollinen Reimarille, sillä joku toinen olisi mielellään käräyttänyt komisarion rattijuoppoudesta ja työpaikkajuopottelusta. Palattuaan töihin Reimar oli ilmoittanut, että Kjartan oli soittanut hänelle ja kertonut kärsivänsä pahasta vatsataudista. Kukaan ei ollut huomannut tilanteessa mitään erikoista, ja Kjartan oli pelastunut. Kjartan ja Reimar eivät olleet käsitelleet tapausta sen koommin, mutta heidän välillään oli eräänlainen äänetön ymmärrys asioista.

Reimar meni käytävälle muutaman askeleen päähän muista ja soitti Kjartanille. Hän selvitti nopeasti, mikä tilanne oli hotellissa. Nainen kuollut, mitään syytä ei ollut ulkoisesti nähtävissä. Ruumiin löytymistä oli edeltänyt avunhuuto hotellihuoneesta, mikä antoi aiheen epäillä väkivallasta johtuvaa kuolemaa. Nuoret ihmiset kuolivat hyvin harvoin yllättäen, ja vieläpä niin, että päällepäin ei näkynyt mitään.

2

Tekniset tutkijat olivat löytäneet naisen käsilaukusta ajokortin. Nainen oli Ann-Marie Reynaud, Ranskan kansalainen, ja hän oli kuollessaan kaksikymmentäkaksi vuotta vanha.

”Þóra, oliko Ann-Marie Reynaud kirjautunut hotelliin?”

”Odota, kysyn respasta.”

Reimarin puhelin värisi, ja hän arvasi soittajan olevan Kjartan.

”Reimar, minä olen toistaiseksi tutkinnanjohtaja, ja te olette Þóran kanssa tutkijoita. Jätätte toistaiseksi muut jutut ja keskitytte tähän, kunnes olemme vähän viisaampia.”

”Selvä. Toivottavasti hotellin työntekijät eivät ole lähteneet jo vuotamaan tietoa. Menen heti hoitamaan asiaa.”

”Ai saatana, totta. Tee se nyt heti, kiitos. Tulen käymään siellä heti kun pääsen.”

”Odota hetki”, Reimar sanoi. ”Vainaja on Ranskan kansalainen, nimeltään Ann-Marie Reynaud.”

”Sekin vielä, kiitos kuitenkin tiedosta.”

Kjartan päätti puhelun, ja Reimar etsi Þóran käsiinsä.

”Ann-Marie oli kirjautunut hotelliin eilen illalla”, Þóra sanoi.

”Hän oli varannut huoneen yhdeksi yöksi, mutta oli sanonut sisäänkirjautuessaan, että mahdollisesti jatkaa hotellissa majoitumista vielä pari päivää.”

Reimar nyökkäsi.

”Ok. Meidän pitää nyt heti pelotella hotellin henkilökuntaa, että kukaan ei vuoda tästä tapauksesta vielä medialle. Pidetään tiedottaminen poliisin käsissä.”

Þóra hymyili tyytyväisenä.

”Ota rennosti, se on jo tehty. Hoidin sen samalla äsken, kun kyselin tytöstä. Nimesin hotellin johtajan henkilökohtaiseen vastuuseen mediahiljaisuudesta.”

”Hienoa, kiitos. Homma on nyt paketoitu siltä osin. Menäänkö yhdessä katsomaan huonetta ja vainajaa?”

Reimar astui huoneeseen, pysähtyi ja keskittyi. Hän sulki mielestään muut asiat. Muisto ihanasta viikonlopusta Ylfan kanssa Strandirissa sai siirtyä taka-alalle. Reimar alkoi tehdä havaintoja. Nainen oli sängyllä tietenkin edelleen epämukavassa asennossa, ja suu oli auki ikään kuin kysymys tai kommentti putkahtaisi hetkenä minä hyvänsä huulien välistä.

Miksi sinä tulit Ranskasta asti tänne kuolemaan, Reimar kysyi hiljaa mielessään vainajalta ja katsoi suljettuja silmiä. Samalla Reimarin mielen reunalla käväisi lehahtava aavistus, että naisella oli tärkeä syy olla täällä, juuri tässä kaupungissa, tässä hotellihuoneessa juuri tähän aikaan. Mistä aavistus tuli, ja minne se meni, Reimarilla ei ollut mitään käsitystä. Se vain tuli ja nyt se oli kadonnut.

Þóra seisoi hiljaa Reimarin vieressä. Hän tiesi, että Reimarilla oli oma tapansa lähestyä tutkittavaa asiaa, ja hän tiesi myös olla häiritsemättä Reimaria. Þóra käytti hiljaisen hetken saadakseen huoneesta vahvan ensivaikutelman. Se oli usein osoittautunut

ratkaisevaksi. Ensimmäiset näköaistimukset ja hajut oli tärkeä rekisteröidä ennen kuin aistit turtuivat.

Pieni vihreä reppu laukkutelineen päällä, toilettilaukku kirjoituspöydällä, lankapuhelin yöpöydällä. Tummaa puujäljitel-mää oleva vinyylilattia. Viilupintainen vaatekaappi oli auki, ja siellä oli pelkästään vaateripustimia. Asicsin lenkkitossut eteis-käytävän lattialla. Puhelimen laturi kirjoituspöydällä, laturin johto seinässä kiinni. Tietokoneen virtajohto lattialla. Huppari lattialla.

”Tämä nainen ei tullut pitkäksi aikaa hotelliin”, Reimar sanoi.

”Ok. Mistä päätelit niin?”

”En tiedä. Mutta minusta jotenkin tuntuu siltä. Katso. Pelkäs-tään reppu tuossa ja lenkkitossut tuossa. Ei muuta. Aivan kuin Ann-Marie olisi tullut vain pikaisesti piipahtamaan hotellissa.” Reimar oli hiljaa hetken ja jatkoi: ”Missä on puhelin ja tietokone?”

”Mikä puhelin ja tietokone?” Þóra kysyi.

”Helveti, tämän vainajan puhelin ja läppäri. Ei näy missään. Molempien virtajohdot löytyvät, mutta ei laitteita”, Reimar tius-kaisi. Þóra vilkaisi Reimaria hieman ihmetellen.

”Tekninen tutkinta varmaan otti ne mukaansa. Mistä nyt kii-kastaa?”

”Anteeksi Þóra”, Reimar vastasi. ”Nämä aamuyön tunnit väsyttävät jotenkin aina vaan enemmän. Turhaan minä sinulle kiukuttelen. Mutta onkohan tietokone ja puhelin varmasti otettu talteen?”

Þóra tiesi, että Reimarin vaimo Unnur oli lähtenyt kotoa ja muuttanut rakastettunsa luokse. Hän tiesi myös, että Unnurilla ja Reimarilla oli avioero vireillä. Siksi kollega saattoi olla kireänä.

”Odota hetki”, Þóra sanoi. ”Käyn varmistamassa tekniikan kavereilta, ottivatko he puhelimen ja läppärin mukaansa.”

Reimar yritti keskittyä tilanteeseen ja unohtaa äskeisen kiukustumisensa, mutta hänen mieltään painoi avioeron lisäksi myös hänen äitinsä Ástan tilanne. Äiti oli usean kuukauden ajan valittanut väsymystä ja selkäkipua. Reimar oli useamman kerran pyytännyt äitiään menemään kunnon tutkimuksiin, mutta äidille oli riittänyt tutulla lääkäriellä käynti. Lääkäri oli rauhoitellut äitiä ja selittänyt, että tällaiset vaivat kuuluivat valitettavasti vanhene-miseen. Hän oli määrännyt äidille särkylääkekuurin ja suosittelut kuumia kylpyjä lihasten rentouttamiseksi.

Reimar hätkähti, kun Þóra puhui matalalla äänellä lähellä hänen korvaansa.

”Hyvä, kun huomasi asian. Tekniset tutkijat eivät ole ottaneet puhelinta ja tietokonetta mukaansa, eivät olleet nähneet niitä huoneessa ollenkaan. Hölmö minä, kun en sitä heti huomannut.”

”Hyvä juttu. Asia kunnossa”, Reimar sanoi. Hän ei halunnut pahoittaa Þóran mieltä kommentoimalla enempää.

Reimar jatkoi huoneen katselemista. Kun mitään ei enää tullut mieleen, hän nyökkäsi Þóralle ja he astuivat peremmälle hotellihuoneeseen. He tarkastelivat hetken vainajaa, käänsivät hänet kyljelleen, sitten toiselle kyljelle, mutta eivät huomanneet hänessä minkäänlaisia ulkoisia merkkejä väkivallasta. He ottivat vielä kuvia vainajasta eri asennoissa. Sen jälkeen Reimar antoi luvan viedä ruumiin lääketieteen laitokselle.

Þóra ja Reimar jatkoivat keskittyneinä ja puhumattomina huoneen tutkimista. Tekniset tutkijat olivat jo todennäköisesti löytäneet kaiken, mikä oli löydettävissä, mutta Reimar ja Þóra tiesivät kuitenkin, että aina jotain saattoi jäädä huomaamatta. Se ei aina ollut mikään yksittäinen esine; joskus aivan tyhjästä saattoi hahmottua kokonaisuus, kun rikospaikalla vietti vähän enemmän aikaa ja antoi kaikkien aistiensa olla auki.

Póra meni kylpyhuoneeseen, ja Reimar tutki sänkyä. Hän nosti peiton lattialle. Kun hän veti lakanaa pois, parisängyn joustinpatjojen välistä pomppasi esiin jotakin. Reimar otti esiin hansikoituun käteensä. Se oli pieni lasinen pullo, noin viisi senttimetriä pitkä, punaisen muovikuoren peittämä, ja sen kylkeen oli painettu salamanmuotoisilla kirjaimilla *Blam*.

”Póra, katsopa tätä.”

Póra tuli kylpyhuoneesta ja katseli Reimarin löytämää pulloa.

”Kas, poppersia. Seksi- ja bilehuumetta. Alkyylinitriittiä, muistaakseni.”

Reimar kaiveli muistiaan.

”Varsin mieto huume, muistaakseni? Ja käyttö tapahtuu vetämällä höyryjä nenän kautta keuhkoihin?”

”Totta. Sisään hengittämällä käyttö on turvallista. Nieleminen voi olla hengenvaarallista. Näiden hallussapito ei ole rangaistavaa, mutta maahantuonti ilman lääkelupaa on. Kurkistapa joku päivä nettiin, näitä on siellä aivan avoimessa myynnissä.”

Reimar pudotti poppersin todistepussiin.

”Niin tämän voi olla joidenkin aiempien asukkaiden jäljiltä, oli sen verran syvällä patjojen välissä. Ei siis välttämättä liity tähän tapaukseen. Sormenjäljistähän me sen toivottavasti näemme.”

Sängyn alta löytyi vielä sininen pilleri, todennäköisesti Viagraa. Mitään muuta erikoista ei löytynyt.

”Kuka pudottelisi Viagraa hotellihuoneen lattialle”, Reimar pohti ääneen. ”Ja poppersia?”

”Sinä olet ehkä sen verran vanha, että et ehkä tiedä, että merkittävä osa Viagrasta menee nykyään viihdekäyttöön. Tuo lattialta löytynyt sininen pilleri on ehkä peruja jostakin kiihkeästä tapaamisesta hotellissa.”

Reimar mietti hetken.

”Seksihuumeita ja Viagraa. Painottuvatko asiat jotenkin nyt tähän suuntaan, seksiin? Outoa. Liittyvätkö nämä jotenkin Ann-Marien kuolemaan?”

”En tiedä, onko näillä kemikaaleilla yhteyttä tähän tapaukseen”, Póra vastasi. ”Mutta tämä on nykypäivää. Tinderissä tai muilla vastaavilla alustoilla haetaan nopeaa seksiseuraa, ja hommaa tehostetaan huumeilla ja lääkkeillä.”

Reimar oli hämmentynyt. Tämä oli hänelle melko tuntematonta maastoa. Nopeaa seksiä tehostettuna huumeilla ja lääkkeillä? Oliko hän jäänyt jostakin paitsi?

3

Kjartan saapui hotellihuoneen ovelle.

”Huomenta. Ei enää nukuttanut – kellohan on jo melkein viisi aamulla, joten ajattelin lähteä töihin. Tulin katsomaan miltä tapahtumapaikka näyttää ja morjestamaan teitä.”

Reimar selvitti Kjartanille, mitä tähän mennessä oli löytynyt. Kjartan nyökkäsi ja haukotteli.

”Jos maailmalla ei ole tapahtunut mitään raflaavaa, niin seksihumeet ja Viagra ovat sensaatiolehdistölle oikea herkkupala. Tästä revitään kaikki irti.”

Samassa Þóran puhelin soi. Se oli Einar, joka oli hälytetty tukemaan tutkinnan kiireisiä alkuvaiheita. Varhaisesta kellonajasta huolimatta Einar oli vanhana kehäkettuna ottanut viipymättä yhteyttä todennäköisimpiin Reykjavíkin majoituspaikkoihin ja selvittänyt, oliko hotellihuoneen vainaja majoittunut jonnekin pysyvämmiin, sillä Ann-Marie oli varannut tämän hotellihuoneen vain yhdeksi yöksi ja kirjautunut sisään vasta iltayhdeksältä. Melkein heti oli tärpännyt; Ann-Marie Reynaudin nimi oli pompannut esiin lähellä satamaa sijaitsevan Airbnb:n varauslistalta.

”Kiitos Einar, minä lähden katsomaan kämpppää, kun aamu valkenee. Þóra jää tänne, ja pidä sinä linnaketta pystyssä laitoksella.”

Reimar oli tekemässä lähtöä, kun partioasuinen konstaapeli puhutteli häntä.

”Reimar. Tällä miehellä on asiaa.”

Konstaapelin takana seisoj farkkuihin ja kauluspaitaan pukeutunut hoikka mies. Maantienväriäinen tukka oli sekaisin, ja paksusankaisten lasien takana silmissä oli huolestunut katse. Miehen iäksi Reimar arvioi noin kolmekymmentä vuotta. Mies puhui englantia.

”Olen Pohjoismaiden neuvoston kokoukseen osallistuvan suomalaisen ministerin, Christina Rönnbackan, avustaja. Nimeni on Sami Pajunen. Asun tässä hotellissa. Huoneeni on tuolla käytävän päässä, viimeinen huone. Minulla piti olla työtapaaminen Ann-Marie Reynaudin kanssa illalla, mutta hän ei tullut tapaamiseemme hotellin kabinettiin. Kävin vielä myöhemmin illalla koputtamassa hänen ovellaan, mutta huoneessa ei tuntunut olevan ketään. Heräsin tähän meteliin juuri äsken. Onko Ann-Marielle tapahtunut jotakin?”

Käytävän hissiaulassa oli kaksi tuolia. Reimar vei miehen aulaan ja istutti hänet toiselle tuoleista. Itse hän istuutui siirrettyään ensin tuolinsa niin, että oli kasvokkain suomalaisen kanssa. Hän otti esille muistilehtiönsä ja kynän.

”No niin, aloitetaanpa alusta. Miten nimesi kirjoitetaan?”

Mies saneli nimensä kirjain kirjaimelta Reimarille, joka kirosi mielessään näitä outoja suomalaisia nimiä.

”Sami, sanoit olevasi ministerin avustaja. Liittyykö tapauksesi Ann-Marie Reynaudin kanssa ministerin vierailuun?”

Sami Pajunen nyökkäsi ja kertoi, että Ann-Marie Reynaudin kanssa sovittu palaveri liittyi Pohjoismaiden neuvoston kokouk-

seen. Ann-Marien oli pitänyt tuoda Sami Pajuselle tietopaketti, jonka hän oli koonnut eräästä asiasta.

”Etkö voi kertoa, mitä aihetta tietopaketti käsitteli? Ja eikö sitä voinut lähettää yksinkertaisesti sähköpostitse?” Reimar kysyi ja huomasi hieman ärtyvänsä tällaisesta salamyhkäisyydestä.

”Valitettavasti en voi kertoa, mitä tietopaketti käsitteli. Se on salassa pidettävää tietoa. Jotta voisin kertoa, minulla pitäisi olla ministerin lupa. Ja arkaluonteista materiaalia ei lähetellä normaalin sähköpostin kautta, pitää olla kryptatut välineet. Tässä tapauksessa tietokone ei missään vaiheessa ollut verkossa, se oli sovittu niin.”

Reimar jätti aiheen sikseen. Kjartan saisi pikaisesti selvittää tietopaketin sisällön ylempänä ravintoketjussa olevien kanssa.

”Mihin aikaan teillä piti olla palaveri Ann-Marie Reynaudin kanssa?”

Sami Pajunen kertoi, että palaverin oli pitänyt alkaa kello 21.30. Hän oli odottanut kabinetissa melkein kolme varttia, mutta Ann-Marieta ei ollut näkynyt. Hän oli käynyt juomassa yhden oluen respan yhteydessä sijaitsevassa baarissa, sillä häntä oli harmittanut pieleen mennyt tapaaminen. Seuraavaksi Sami Pajunen oli käynyt koputtelemassa Ann-Marien ovella, arvionsa mukaan kello oli ollut silloin ehkä noin 22.30–22.45. Huoneesta ei ollut kuulunut mitään. Pajunen kertoi jättäneensä ministerille viestin pieleen menneestä tapaamisesta.

”Asuuko ministeri tässä hotellissa?”

”Kyllä. Hänellä on sviitti ylimmässä kerroksessa. Minun pitäisi varmaan käydä kertomassa tilanne hänelle, sillä minun piti laatia Ann-Marie Reynaudin materiaalin pohjalta alustus, joka ministerin oli määrä pitää Pohjoismaiden neuvoston kokouksessa kello 10 tänään aamupäivällä.”

”Selvä”, Reimar vastasi. ”Materiaali, jonka Ann-Marie Reynaud aikoi teille antaa, oli tietenkin digitaalisessa muodossa? Tietokoneella, muistitikulla?”

”Kyllä, ainoastaan koneen kovalevyllä. Ei muistitikulla. Näitä tiedostoja ei saa lähettää sähköpostilla, kuten äsken mainitsin.”

Reimar piti pienen tauon ja rykäisi.

”Minun täytyy kertoa teille, että Ann-Marie Reynaud on valitettavasti kuollut. Hänen ruumiinsa löydettiin hänen hotellihuoneestaan”, Reimar sanoi Sami Pajuselle ja seurasi hänen reaktiotaan uutiseen. Ministerin avustaja tuijotti häntä aidosti järkyttyneen näköisenä.

”Kuollut? Kuinka?”

”Poliisi selvittää asiaa. Ja poliisin täytyy saada tietää, mitä Ann-Marie Reynaudin tuoma aineisto käsitteli. Teidän on kysyttävä lupa ministeriltä mahdollisimman nopeasti. Tieto voi olla tutkinnan kannalta hyvin tärkeä.”

Reimar teki vielä muutamia tarkentavia kysymyksiä, otti yhteystiedot ja antoi järkyttyneelle Sami Pajuselle luvan lähteä kertomaan asiasta ministerille. Kun ministerin avustaja nousi tuolista ja oli poistumassa huoneeseensa, Reimar muisti vielä yhden asian.

”Kuulustelemme teitä vielä todistajan ominaisuudessa myöhemmin tänään. Kuinka pitkään teidän oli tarkoitus olla Islannissa?”

”Lento Helsinkiin on huomenna aamulla.”

Reimar veti kuluneen nahkatakkinsa poliisin tunnusliivien päälle ja laskeutui portaita pitkin ala-aulaan. Aulassa oli tuttu konstaapeli kahviautomaatin luona.

Reimar toivotti hyvää huomenta ja käveli autolleen. Oli harvinaisen kaunis kesäaamu, ja liikennettä oli jo jonkin verran,

vaikka kello oli vasta puoli kuusi. Reimarin auto oli pysäköitynä kadun toiselle puolelle, ja kun hän oli lähdössä ylittämään katuja, hän kuuli suhahduksen oikealta puoleltaan. Sininen Tesla pyyhkäisi ohi Reimaria hipoen, reilua ylinopeutta. Edes jarruvalot eivät välkähtäneet, vaan Tesla suorastaan kiihdytti pois päin.

”Jumalauta!” Reimar huusi ja hyppäsi takaisin jalkakäytävälle. Tesla oli jo niin kaukana, että Reimar ei saanut rekisteritunnuksesta selvää. Hän oli ryntäämässä omalle autolleen ja lähtemässä Teslan perään, mutta tuli järkiinsä. Se olisi ollut pelkkä primitiivireaktio. Hän ei ikinä tavoittaisi Teslaa, ja vaikka tavoitaisikin, hän ei pystyisi näyttämään toteen, että juuri tämä Tesla oli tehnyt Ylfasta ja Unnurista lesken. Reimar muisteli, että Teslasta saisi ehkä kohtuullisen helposti ajotiedot purettua. Sehän oli oikeastaan pyörillä liikkuva tietokone, ja tutkija saisi tarvittavat tiedot USB-portin kautta.

Reimar mietti, miksi hän ei pitänyt sähköautoista. Äskeinen tilanne oli merkki siitä, että myöskään sähköautot eivät pitäneet Reimarista. Olivatko sähköautot jotenkin liian neutraaleja ja kliinisiä? Niissä oli voimaa vähintään riittävästi, mutta tapa tuottaa voima oli Reimarista jotenkin epäreilun helppo. Polttomoottorit olivat kehittyneet huippuunsa Reimarin elinaikana, ja hän tunsi jotenkin itsekin olevansa samanlainen kuin polttomoottori. Juuri nyt kehityskaarensa huipulla, mutta tästä eteenpäin merkitys hiljalleen häviäisi.

Reimar kirosi vielä kerran ja istui autoonsa. Hän ajoi poliisi-asemalle kirjaamaan yön tapahtumat tietojärjestelmään LÖKEen. Kun kello näyttäisi hieman inhimillisempää aikaa, hän kävisi tarkastamassa Ann-Marien Airbnb:n.

4

Airbnb sijaitsi kerrostalossa Laugarasin alueella Reykjavíkin itäosassa. Matkalla Laugarasiin Reimar soitti rakastetulleen Ylfalle Strandiriin, sillä hän tiesi Ylfan olevan jo hereillä lammassfarmillaan. Ylfalla oli ollut kiireinen kevät, sillä lammastilan muiden töiden ohella varaston ja heinäladon remontti oli pitänyt Ylfan työllistettynä melkein vuorokauden ympäri. Nyt tilanne oli jo huomattavasti rauhoittunut, ja Ylfa oli tulossa ensi viikolla käymään Reykjavíkissa Reimarin luona. Ylfan ja Reimarin lapset – kaksoset Embla ja Askur, joista Reimar oli saanut tietää vasta viime syksynä – olivat luvanneet pitää huolen lampaista Ylfan kaupunkiloman ajan. Reimar pyrki tekemään pidempiä työpäiviä, jolloin hänellä olisi vastaavasti pidemmät vapaat, jotka hän viettäisi Ylfan luona Strandirissa.

Reimar ei ollut kertaakaan aiemmin kutsunut Ylfaa Reykjavíkiin, sillä hänen entinen elämänsä oli vielä niin lähellä. Hänen entinen vaimonsa Unnur asui yhdessä rakastettunsa Tinan kanssa Reykjavíkin esikaupungissa, hänen tyttärensä Sara kävi ajoittain Reykjavíkissa opiskelukaupungistaan Akureyristä, eikä Reimar ollut vielä valmis vahingossa törmäämään entisen

elämänsä ihmisiin uuden rakkautensa kanssa. Itse asiassa Reimar oli äskettäin törmännyt Unnuriin ja Tinaan keskikaupungilla, mutta tilanteesta oli onneksi selvitty kohteliaalla nyökkäyksellä.

Ylfa oli ehkä aavistanut, mitä Reimarin mielessä liikkui, ja hän oli viikko sitten ilmoittanut tulevansa Reimarin luokse Reykjavíkiin, piste. Siihen Reimarilla ei ollut mitään sanomista, ja Ylfan ratkaisu oli jotenkin helpottanut Reimarin tilannetta. Hän oli ymmärtänyt, että hänen ei tarvitsisi peitellä uutta elämäänsä, eiväthän muutkaan tehneet niin.

Reimar ei kuitenkaan ollut kertonut entiselle vaimolleen Ylfan ja Reimarin yhteisistä lapsista, jotka olivat saaneet alkunsa kuumasta kesäromanssista yli kaksikymmentä vuotta sitten. Reimar tiesi, että salailu oli typerä tapa toimia, mutta hän ei halunnut juuri nyt rakentaa uutta konfliktia Unnurin kanssa. Hän kertoi joskus myöhemmin.

Reimar pysäköi autonsa talon porraskäytävän eteen ja jäi odottamaan asunnon omistajaa. Einar oli pyytänyt tätä tulemaan avaamaan ovet. Kymmenen minuutin kuluttua Reimarin auton taakse pysäköi sininen Škoda, josta nousi hoikka, noin viisi-kuusikymppinen nainen. Nainen oli pukeutunut mustiin reisitaskuhousuihin ja farkkupuseroon. Hän oli nostanut suuret aurinkolasit ylös vaaleille hiuksilleen.

Reimar nousi autostaan, käveli naisen luokse ja esitteli itsensä.
”Huomenta. Valitan aikaista herätystä.”

Nainen esitteli itsensä Sandraksi. Hän huitaisi kädellään Reimarin pahoitteluille.

”Mitä vielä! Jos se tyttöparka on kuollut, niin toki minä autan poliisia.”

Sandra avasi ulko-oven. Ala-aula oli yllättävän siisti, yhtään graffitia ei näkynyt, ja hissin oven vieressä oli jopa suurikokoinen viherkasvi.

”Kuinka se tyttö kuoli? Vai saatko sinä kertoa sitä?”

”Asiaa tutkitaan. Meillä ei ole vielä aivan selkeää kuvaa tapahtumista. Mutta asuiko Ann-Marie Reynaud pitkään huoneistossasi?”

Sandra painoi hissin kutsunappulaa ja siristi silmiään palauttaessaan asioita mieleensä.

”Se tyttö tuli puolitoista viikkoa sitten. Hänen piti lähteä pois neljän päivän päästä. Yhteensä siis kaksi viikkoa. Maksoi tietysti etukäteen, joten ei tässä onneksi tappiolle jääty.”

Reimar oli vähällä kommentoida Sandran lausahdusta mutta katsoi paremmaksi olla hiljaa. Jos Sandra pysyisi hyvällä päällä, nainen saattaisi kertoa enemmän kuin suuttuneena.

”Kymmenes kerros”, Sandra sanoi, kun he astuivat hissiin. ”Hieno näköala merelle, siksi hintaakin oli vähän enemmän kuin tällaisesta yksiöstä muuten saisi.”

Hissikoppi oli pieni, ja he joutuivat seisomaan lähellä toisiaan. Reimar piti katseensa vastapäisessä seinässä ja tunsu, että Sandra vilkaisi häntä pari kertaa.

Ylhäällä tasanteella Sandra oli aikeissa avata Airbnb-asunnon oven, kun Reimar laski kätensä hänen käsivarrelleen.

”Sopiiko että minä avaan oven ja menen ensin? Tule sitten sisälle, kun minä kutsun. Meidän poliisien pitää tehdä niin tällaisissa jutuissa. Kun menemme sisään, älä koske mihinkään.”

Sandra astui sivuun ja ojensi avaimen Reimarille. Reimar veti nitriilikäsineet käteensä ja avasi oven. Hän seisoi kynnyksellä, kuunteli ja haisteli. Mitään ylimääräistä ei kuulunut, ja haju oli lähes neutraali. Reimar oli kuitenkin tuntevinaan heikon, makeahkon tuoksun, joka kertoi marihuanasta. Sen ei tarvinnut merkitä mitään, mutta Reimar tallensi asian mieleensä kaiken varalta. Hänellä oli tunne, että asunnossa oli käyty äskettäin. Jokin ylimääräinen, sopimaton haju tai tuoksu tai aavistus käväisi hänen nenässään ja aivoissaan.

”Asunnossa on parveke. Siellä sai käydä tupakalla, mutta asunnossa ei saa polttaa. Mutta nykyään harvat vieraat poltavat.”

Reimar oli haistanut hississä, että Sandra poltti. Se kuului myös hänen äänestään.

Reimar astui eteiseen, jonka naulakossa riippui Gore-Tex-ulkoilupusero ja lattialla lojuivat vaelluskengät. Hän jatkoi yhdistettyyn olo- ja makuuhuoneeseen ja tarkisti, että asunnossa ei varmasti ollut ketään.

”Sandra, tule katsomaan, onko kaikki ennallaan. Älä koske mihinkään.”

Vuokraemäntä katseli ympärilleen ja kohautti olkapäitään. Reimar avasi kylpyhuoneen oven ja sytytti valot. Kylppäri oli siisti, vastasiivotun oloinen.

”Kaikki näyttäisi olevan ihan kunnossa”, Sandra sanoi. ”Täällä on oikein siistiä, kaikki vuokralaiset eivät ole kuin tämä tyttö.”

”Käykö täällä siivooja?” Reimar kysyi.

”Kun on vuokralaisten vaihtopäivä, niin silloin käyn siivoamassa. Mutta vuokra-aikana asukkaat siivoavat itse.”

”Ok. Minä jään vielä vähän katselemaan ympärilleni. Tässä korttini. Soita heti, jos jotain tapaukseen liittyvää tulee mieleen. Jos voit vielä lähettää siinä kortissa olevaan sähköpostiosoitteeseen kopion asunnon maksukuitista. Näen siitä vuokralaisesi pankkitiedot. Lukitsen oven lähtiessäni.”

Sandra ymmärsi yskän ja poistui. Hetken päästä ovi avautui uudelleen. Sandra kurkisti eteisestä.

”Olin ihan unohtaa. Se hyvin miellyttävän tuntuinen poliisi puhelimessa pyysi, että toisin mukaan toisen avaimen poliisin käyttöön. Tässäpä tämä.”

”Kiitos. Me laitamme oveen poliisin sinettitarran, ja tämä asunto on nyt tutkinnan kohteena pari päivää, eikä täällä saisi

käydä muut kuin poliisit. Jos sinulle tulee asiaa käydä täällä, soita minulle.”

Sandra poistui ja Reimaria hymyilytti. Einar oli tainnut olla yhteydessä Sandraan. Charmikkaalla kuusikymppisellä, uutta poikamiesvaihetta elävällä Einarilla oli matala ja miellyttävä, viskin ja tupakan käheyttämä ääni, ja hänellä oli kai useampiakin naisystäviä samanaikaisesti. Olikohan Einar jo pyytännyt Sandraa kahville?

Olohuoneen yhteydessä sijaitseva keittonurkkaus oli myös siisti. Jopa liian siisti Reimarin mielestä. Kaikki pinnat olivat puunatut, aivan kuten kylpyhuoneessakin. Reimar mietti asiaa hetken ja soitti Þóralle, joka oli vielä hotellilla.

”Onko hotellihuoneesta löytynyt Ann-Marien Airbnb-asunnon avainta? Olen juuri kyseisessä kämpässä, ja kaikki näyttää hieman liian puunatulta. Ikään kuin tämä asunto olisi jo tutkittu ja sen jälkeen siivottu sen verran tarkasti, että mitään jälkiä ei ole jäänyt.”

Þóra kuulosti väsyneeltä, ja hän haukotteli ennen kuin vastasi.

”Tai sitten edesmennyt Ann-Marie oli vain kova tyttö siivoamaan. Mitään avainta ei ole vielä löytynyt, mikä tietenkin voi merkitä jotakin. Jatkan vielä etsintöjä. Hei.”

Reimar tarkasteli huonetta, mutta ei koskenut mihinkään. Hän jakoi sen mielessään erilaisiin lohkoihin ja tasoihin, jotka hän tarkasti järjestelmällisesti, ensin pelkästään katselemalla. Näin mitään ei jäänyt tarkastamatta. Eteisen vaatekaapista Reimar löysi kiikarit. Se oli yllättävä löytö nuoren naisen asuttamasta paikasta. Kaiken lisäksi kiikarit olivat Zeissin viisitoista kertaa suurentavat, erittäin laadukkaat, kalliit ja tehokkaat kiikarit. Oliko Ann-Marie lintubongari, Reimar mietti. Hänellä oli myös Gore-Tex-vaatteet ja vaelluskengät. Lisäksi kaapista oli löytynyt selkäreppu. Kiikarit kuitenkin vaivasivat Reimaria. Ne olivat oikeastaan liiankin isot lintujen tarkkailuun. Reimar katsoi

koskettamatta ja varoen kiikarien okulaareihin ja huomasi, että kiikarien optiikkaan oli kaiverrettu milliradiaaniasteikko, jonka avulla asiaan perehtynyt pystyi esimerkiksi arvioimaan kohteen etäisyyden tai koon. Tällainen asteikko oli yleensä vain sotilas-optiikassa tai esimerkiksi merivartioston kiikareissa. Se ei ollut yleinen siviilikäytössä.

Jokin yksityiskohta tässä jutussa hiersi Reimarin mieltä. Hän tiesi kokemuksesta, että väkisin sitä ei saanut esille. Jos alitajunnalle antoi mahdollisuuden työskennellä asian kimpussa, ratkaisu kyllä ajan mittaan putkahtaisi esille.

Reimar meni vielä parvekkeelle. Siellä oli pieni muovinen puutarhapöytä ja kaksi muovista tuolia. Pöydällä oli lasinen hapankaalipurkki, jota oli käytetty tuhkakuppina.

Parvekkeelle osui kylmä tuuli, sillä näin ylhäällä ei ollut mitään estämässä mereltä tulevan tuulen voimaa. Reimar värähti vilusta ja katsoi kaiteen yli alas maahan. Hän värähti uudelleen, nyt epämiellyttävän tunteen iskiessä. Reimar pelkäsi korkeita paikkoja. Ollessaan aikoinaan erikoisyksikkö Vikingissä hän oli laskeutunut köydellä korkeammistakin rakennuksista ja helikoptereista, ja hän oli vihannut jokaista hetkeä. Reimar oli tuntenut kammoa joka kerta lähtiessään köyden varassa tyhjyyden päälle, mutta hän oli pystynyt työntämään pelkonsa syrjään ja toimimaan koulutuksessa opetetulla tavalla. Itse asiassa juuri eräs tällainen tilanne oli päättänyt hänen uransa Vikingissä: hän oli rikkonut polvensa laskeutuessaan helikopterista fast-ropella liikkuvan laivan kannelle kovassa merenkäynnissä. Se oli vieläkin arka asia Reimarille, vaikka siitä oli kulunut jo yli kymmenen vuotta.

Seuraavaksi tekniset tutkijat tutkisivat kämpän tiheämmällä kammalla. Reimar oli väsynyt ja hänen teki mieli tupakkaa, mutta hän ei alkanut kontaminoida vainajan kämppää omalla tupakoinnillaan.